

ద్యుహితా సమాజం క్రిక్కిరిసిపోయివుంది. ఇసుక తేసి నా రాల నంత దట్టంగా ఉన్నారు జనం. వాళ్లంతా ఆడవాళ్లే అని చెప్పవలసిన అవసరంలేదు. ఏదో ముగ్గురు నలుగురు మొగ వాళ్లం మాత్రం ముందు బెంచీమీద కూర్చునివున్నాం. సాయంత్రం ఆయదుగంటలుకూడ కాలేదు, ఉక్కిరి బిక్కిరి అయిపోయేంత క్రిక్కిరిసివున్నారు జనం. అధ్యక్షుపదవి వహింపబోతూన్న పార్వతీదేవిగారు వేంచేశారు, ఆమె ప్రవేశించిన తక్షణం కరతాళధ్వనులు చేలరేగేయి. అబ్బా ఈ ఆడవాళ్లు గొడవ పెట్టేస్తున్నారుబాబూ! అక్కడికి వచ్చిన స్త్రీలు సంతకి వచ్చినట్లుగా కనబడుతున్నారు కాని, సమావేశము నకు వచ్చినట్లుగా కనబడలేదు. ప్రతి స్త్రీ తనకూడా ఇద్దరు ముగ్గురు చంటిపిల్లల్ని వెంటపెట్టుకురావడం, వాళ్ల నందరినీ బెంచీమీద సావకాశంగా కూర్చో బెట్టించడం. పక్కన ఇంకో స్త్రీ, కూర్చోడానికి స్థలంలేక కాళ్లు పీక్కుపోయేంతసేపు నిల్చున్నాను, తన పిల్లల్లో ఒకదానిని తన ఒడిలో కూర్చోబెట్టు కుని ఆమె కూర్చోడానికి కాస్త స్థలమిద్దాము అనే శ్రయత్నం ఈవన్మాత్రమైనా చేయలేకపోవడం అక్కడకు వచ్చిన స్త్రీలలక్షణంగా తోచింది. పురుషులకున్న వికాలవృద్ధయం స్త్రీలకు ఎందుకులేదా అని ఆలోచించసాగాను. ఇంతలోగా కరతాళ ధ్వనులు మళ్లా చేలరేగేయి. కార్యదర్శి పార్వతీదేవిని అధ్యక్షుపదవి వహించవలసినదిగా వేడుకున్నది. మందహాస వదనారవించముతో శంభురాణి సభని అలంకరించినది, తొలిపలుకు ఆమె పలుక నారంభం

చినది. “సోదరి సోదరులారా! ఈనాడు “స్త్రీకి పురుషునితో సరిసమానముగా హక్కులీయవలెను” అను విషయము చర్చనీయాంశము. ఈ విషయమును శ్రీమతి సరస్వతి ఉపపాదించును” అని ఆమె ముగించేలోగా అధవా. పదినిముసాలై నా పట్టివుంటుంది. నూలకాయ, మాట బైటికి వచ్చేలోగా ఉక్కిరి బిక్కిరైపోతుందామె. “అమ్మా మీరేల ఇంతశ్రమ పడి ఇచ్చటికి విచ్చేసితిరి. విచ్చేసితిరిపో ఏల అంత శ్రమపడి ఉపన్యసింపవలెను” అని నాలోనేను అనుకున్నాను సకరుణగా.

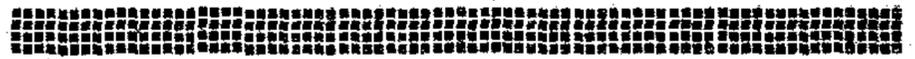
సరస్వతి ఉపక్రమించినది: “ప్రాచీన కాలములో స్త్రీస్థితి సాంఘికముగా చాలాబాగా ఉండేది అనే చెప్పవలసియున్నది- ఆకాలంలో స్త్రీలూ పురుషులూకూడా కలిసి అస్త్రవిద్య, గానవిద్య, వేదములను ఊణ్ణముగా చదువుట ఇత్యాది నేర్చుకునేవారు. ఇందుకు తార్కాణం రుక్మిణీ సుభద్రల సారధ్య నైపుణ్యమూ, నరకాసుర వధలో పాణింబయ్యెద చక్కగా తురిమిరణవిహారము సల్పిన సత్యభామ యొక్క రణకాశలమూ- ఆకాలమున స్త్రీకి వివాహ విషయమునందు కూడా స్వేచ్ఛనిచ్చారు. స్వయంవరపద్ధతి అమలులో ఉండేనది. దమయంతి తాను వలచిన నలుని నిండుసభలో పుష్పమాలాలంకృతిని గాచేసి వరించి పెళ్లాడినది. రాణీసంయుక్తయే జంతులేకుండా పృథ్విరాజుని వరించి పెళ్లాడినది తన తండ్రియొక్క ఆగ్రహానికి పాత్రురాలైనా. సారస్వత విషయమునందుకూడా స్త్రీపురుషునితో సరిసమానంగా హక్కులను పొందినది. మొల్ల రామాయణాన్ని మొచ్చుకోని ఆంధ్రుడెవడన్నా ఉన్నాడా? కాని ఈకాలంలో నాగరికతలో ఎంతో ముదంజుతేసిన ఈకాలంలో, స్త్రీ కేవలం బానిసైపోయిందంటే, అనగా బానిసగా పరిణింపబడుతుందంటే, నమ్మండి. పురుషునికిమల్లె ఆమె పునర్వివాహము చేసుకొనలేదు. ఆస్తిలో వారసత్వపు హక్కును పొందలేదు. చిన్నఉద్యోగం కూడా చేసేహక్కు ఆమెకు లేదు. వీటివన్నిటినీ మనము ధిక్కరించాలి. మనకు కావలసిన హక్కులు మనము పురుషులదగ్గర నుండి

బలవంతం గాలాకోకావాలి, స్త్రీ పురుషునికే విషయం లోను తీసిపోదు అనేవిషయం చాటాలి. స్త్రీలు వంటింటిని విడిచిపెట్టాలి. ఇప్పుడు ఎంతమంది స్త్రీలు పురుషులవలె పట్టభద్రులు కావటంలేదు? అందుచేత మనం విద్యావిషయమునందుకూడా పురుషుతో సరి సమానంగా ఉండేటట్లుగా నడుచుకోవాలి. పురుషుల కళాశాల ఉన్న ప్రతిపట్టణాన్ని స్త్రీ కళాశాల కూడా ఒకటి నెలుకొల్పబడాలి. మహిళాసమాజాలు దేశమునందు అనేకములు నెలకొల్పబడాలి. పట్టభద్రులైన స్త్రీలు పురుషులవలెనే ఆఫీసులలో ఉద్యోగము చేయగలిగేహక్కుని గగ్గోలుపెట్టి వర్మ మెంటు వారు ఇచ్చేటట్లుగా చేయాలి. అన్నివిధములైన ఉద్యోగశాఖలలోనూ సరిసమానమైన నిష్పత్తిలో స్త్రీ పురుష ఉద్యోగులుండాలి. పుణ్యాల, హాకీ, క్రీకెట్టూ, టెన్నిస్సూ, టేబిలు టెన్నిస్సూ ఇత్యాది ఆటలంతా స్త్రీలు పాలుగొనడమే కాకుండా పురుషులనుకూడా ఓడించగలిగే సామర్థ్యాన్ని శక్తిని కనబరచాలి. అందుకు మహిళాసమాజములే తగుసదు పాయములను కలుగజేయవలెను. పునర్వివాహపు హక్కు స్త్రీకికూడా ఒసగునట్లు చేయవలెను. ఏదై ఏళ్లు నిండిన ముసలితొక్కులు పదహారేళ్ల పడుచు లను పెళ్లాడగలిగినప్పుడు, ముక్కుపచ్చలారని వయస్సులో భర్తలను కోలుపోయిన ఆభాగినులు తమ యావనమును గంగపాలు చేయవలసినదేనా? పురుషు నకున్నట్లే వాంఛ స్త్రీకికూడాఉంటుందికదా? అటు వంటప్పుడు పురుషుని ఆధిక్యత ఏమి? కట్నాల నిచ్చే దురలవాటు పారదోలాలి. పురుషులలో నలభై సంవత్సరములు దాటినవారికి పునర్వివాహం జరగకుండా ఉండేలా గమనించాలి. అంటే అటువంటివాడిని ఏస్త్రీ పెళ్లాడకుండాఉండేలాగ ప్రచారంచేయాలి. ఆస్తివాటా విషయంలోకూడా స్త్రీ పురుషునితో సరిసమానమైనహక్కును పొందాలి. అందుచేత స్త్రీ ప్రతివిషయంలోనూ పురుషునితో సరిసమానమైన హక్కుల్ని పొందాలి. అందుకుతగిన ప్రచారం దేశం

లోని సమాజములు చేయవలసినది. ఇప్పటికే ఉపన్యాసం చాలా డీ రమవ్యవస్థల నేను ఇంతటితో విరమిస్తున్నా.”

“ అమ్మా దేవీ రక్షించావు ఇప్పటికన్నా విరమించి; ఈ స్త్రీసమాజంవాళ్ళకి మాట్లాడడానికి కాలపరిమితి కంటూ ఉండదా, ఈ మె ఉపన్యాసానికి ఉపక్రమించి అరగంటపైగా ఆయ్యిందే, కాక మరేమి చేస్తుందిలే, అధ్యక్షురాలు కుర్చీలో ఆవులిస్తూ కూర్చుంటేను” అనుకున్నాను, నాలో నేనేసుమండీ.

ఖండనోపన్యాసకురాలు కమాలాదేవి ప్రారంభించినది. “ప్రాచీనకాలంలో స్త్రీకి చాలాస్వాతంత్ర్యం ఉన్నట్లు ప్రారంభోపన్యాసకురాలు నూచించింది-ఆ స్వాతంత్ర్యం ఎవరెవరికి ఎంతవరకూ ఒసగబడినది అనేవిషయాన్ని మనం గమనించాలి. ఆశ్రమ విద్యాప్రావీణ్యము, స్వయంవరపద్ధతి ఇవన్నీ రసపుత్రకన్యకలకే, క్షత్రియ కన్యకలకే ఆనండి, తగినవి. ఇక తక్కిన జాతులకు అటువంటి పద్ధతులు న్నట్లుగా ఎక్కడా శాస్త్రంమూలంగాకూడా తెలియలేదు. మొల్ల రామాయణం చాలాచక్క గారచించినదన్నమాట వాస్తవమే, అందుకు చాలా హద్దిస్తున్నానుకూడా. ఎక్కడో ఒక కవయిత్రిని చూపి తద్వారా సారస్వత విషయమునందుకూడా స్త్రీకి స్వాతంత్ర్య మొసగబడినది అనడం చాలా సాహసం. స్త్రీ ఆదినండి బానిసయే, దానికిముఖ్యకారణము ఆమె బలహీనతయే. శారీరకంగా ఆమె పురుషునితో ఎంతమాత్రమూ సరిపోలేదు. ఆమె అబల, పరాధీన, పెళ్లి ఆయ్యే పర్యంతమూ తండ్రిపైనా, త దు ప రి

కథాంజలి

అన్ని హిగ్గిన్ బాధమ్ము బుక్ స్టాల్సు లోను దొరకును. వెల 0-2-0

భర్తవైనా, వృద్ధాప్యమున ఆమె ఆధారపడవలసిదే. నీవు ఇంట్లోకూర్చుని పిల్లల్ని జాగ్రత్తగా చూచుకుంటూ అల్లిక ఇత్యాదిపనులయందు నిమగ్నవై యుండి సంసారవిషయాన్ని సాఫీగాచూస్తూవుండు. నేను నీకు జీవనాధారయైన ద్రవ్యమును సంపాదించుకుని తీసుకొచ్చి ఇస్తానని పురుషుడు చెబుతున్నప్పుడు, స్త్రీసంపాదన విషయమై తహతహపడవలసిన అవసరమేమి? ఇంట్లో నుఖంగాకూర్చుని కులాసాగాకాలక్షేపం చేయుకుండా వుద్యోగంచేసే ఖర్చు మనకెందుక? ఇక ఆస్తివిషయమై స్త్రీలు పురుషులతో తగాదా పడవలసిన అవసరం ఎందుకు? స్త్రీకి జీవితమునందలి మూడుదశలయందూ రక్షణ ఉంటూ ఉంటే ఆస్తినిగురించి ఆమెఎందుకు ప్రయాసపడాలి? ఎప్పుడైతే పెళ్లిచేసుకొన్న భర్తని కోలుపోయినదో అంతలోటి ఆమెయొక్క సదవాత్వము నశించినదన్నమాట. ఇక పునర్వివాహం ఎందుకు? వాంఛ తనంతట తానురాదు- కామమును రేకెత్తించే కథల్ని చదవడంగాని, సినిమాల్ని చూడడం గాని బొమ్మల్ని చూడడంగాని తటస్థించినపుడే స్త్రీయొక్క మనస్సు గాని పురుషుని మనస్సుగాని కొద్దిగా చలిస్తుంది. అటువంటివాటిని చెయ్యకపోతే? స్త్రీదైభక్తిపరురాలైతే, సుగుణవతిఅయితే అటువంటి వాంఛని త్వరగా అణచివేయగలదు. భక్తివిజ్ఞానము ఇటువంటివిషయములలోనికి వాంఛని మరలించు కొనగలదు. ప్రీ నవీన నాగరికత అనే ప్రళయంలో కొట్టుకొనిపోక చిత్తస్థయిర్యమూనిర్మలప్రవర్తనాకలిగియుండాలి అని నేను మనవిచేసుకుంటున్నాను. పసుపుయొక్క సుగుణాన్ని గ్రహించలేక ఇప్పటి స్త్రీలు దానిని త్యంజించడమే కాకుండా పొడరు ముఖానికద్దుకుంటున్నారు. పసుపు రాసుకోకపోవడంవల్ల స్త్రీలకుసహితం గడ్డాలూ మిసాలూ ఈకాలంలో మొలుస్తున్నాయి" అని ఆమె అన్నప్పుడు నేను అధ్యక్షురాలి ముఖాన్ని,

(తరువాయి 17 వ పేజీలో)

చక్కని కురులు

మీరు ప్రక్కపావిడ తీసికొన్న మధ్యపావిడ తీసికొన్నను వ్రేలాడు జడవేసికొన్నను జడవేసికొని చుట్టచుట్టుకొన్నను లేక ఊరకనే చుట్టచుట్టుకొన్నను మరేవిధముగా నలంకరించుకొన్నను అందముగు విస్తారమయిన కురులు ముఖ్య అవసరము. కేశవర్ధిని సమ్మర్దిగా అందమైన కేశములను పెంచును.

సహజ సౌందర్యము దేవునిప్రసాదము. ఐతే కురుల అందమును కృషిచేసి మీరు కేశవర్ధిని వల్ల పొందవచ్చును.

చిన్నతనములోనే కేశముల ఆరోగ్యమునకు, కురుల అందమునకు కేశవర్ధినితో పునాది వేయుడు. కేశవర్ధిని కటాక్షములచే పెంపొందని కేశములు లేవు. ఎట్టి కురులనైనను వృద్ధి చేయును.

కేశవర్ధిని

అందమైన కేశములను పెంచి వాటిని గట్టిపర్చు కేశవర్ధిని కొనుడు. కేశవర్ధిని ఆ. 12. కేశవర్ధిని షాంపూ ఆ. 12.1 ప్యాకింగు, పోస్టేజి అధికము. వర్తకులందరివద్దను చొరుకును లేక

సౌత్ ఇండియా కెమికల్స్, ఆర్. ఎస్. పురం :: కోయంబత్తూరు, ఏలూరు ఏజంట్లు :- రావ్ మెడికల్ స్టోర్స్.

(13 వ పేజీ తరువాయి)

ఇంకా ప్రక్కన కూర్చున్న ఇద్దరు ముగ్గురు సోదరీ మణుల సుఖాన్ని చూచి ఆమె చెప్పిన మాట నిజమేనుమా అని బయటికి అనబోయి, నాలికని కొరుక్కున్నాను.

“అందుచేత ఓ సోదరీమణులారా! మనం అనవసరమైన కొత్తపోకడలలో మితిమీరిపోక వీలైనంత సబబైన పద్ధతులలో చరిస్తూ మనమన పురుషుల ఆదరణని పొందుతూ సుఖమయ జీవితమును గడపవలసినదిగా చెప్పి విరమిస్తున్నా”నని చెప్పి ఆమె వేదిక నుండి క్రిందికిదిగింది.

ఇంకా ఇద్దరు ముగ్గురు చిల్లరఉపన్యాసకు రాండు తమశక్తికొలదిఉపన్యసించిరి. అంతటితోటి అయిపోయిందికదా ఇంటికిపోవచ్చు ననుకునేలోగా పార్వతీదేవి తనదృక్కుల్ని నావైపు ప్రాసారించి “ఏమండీ మీరు మహిళాభ్యుదయము ఎన్నో కథలూ, వ్యాసాలూ రాసివుండడం మేము ఎరుగుదుము, అందుచేత మీ ఆభిప్రాయమునుకూడా మాకు తెలియ జేయవలసినది” అని మందస్మితవదనారవిందముతో నుడువగానే కర్తవ్యంబాండులేక దీప్తోపన్యాసము నకు గడంగితిని :

సోదరీసోదరులారా! పూర్వకాలమున స్త్రీలు చాలావరకూ బానిసలుగా ఉంటూవచ్చిన విషయం నిజమే. స్త్రీ అబల. వివాహం కాకపూర్వము తండ్రిపైనా, తదుపరి భర్తపైనా, ముసలితనంలో కుమారునిపై ఆధారపడవలసినదే అనునది పాతకాలపు విషయం: స్త్రీని ‘అబలఅబల’ అనిచెప్పి అణచిపెట్టే ఉద్దేశంతో పురుషుడు చేసే ప్రచారమే అది అంటాను నేను. పురుషుని స్త్రీని సరిసమానమయిన పరిస్థితులలో ఉంచి, స్త్రీకి పురుషునికీ సరిసమానమయిన పనుల్ని యిచ్చి అప్పుడు స్త్రీ తనవిద్యుక్తధర్మమును తాను నెరవేర్చక పోయినప్పుడు ఆమెను అబల అనవలెను కాని, అనవసరంగా ఆమెకు పురుషునితో సరిసమానమయిన

పరిస్థితుల నేమి కల్పించకుండా ఆమెని అబల అనడం చాలా అన్యాయం అంటాను నేను. లోకజ్ఞానం సంపాదించే నిమిత్తమయి, విజ్ఞానాన్ని అభివృద్ధి పరచుకొనుటకై, స్త్రీలు పట్టభద్రులు కావసినదీ, అందుకు మేమూ చాలాసంతోషిస్తాం. శ్రీమతి స్వరస్వతి అన్ని ఉద్యోగకాఖలలోనూ స్త్రీకి పురుషునితో సరిసమానమయిన హక్కులనిమ్మన్నది. అందుకు నేను ఒప్పుకోను. కలక్టరు ఉద్యోగానికి పోలీసు ఉద్యోగానికి స్త్రీతగదు. వాటికి దృఢపూత్రులూ కఠినహృదయులూ కావాలి. కఠినహృదయులంటే దృఢమనస్కులన్నమాట. ఇక వక్రీలు, నూలుమేస్తరీ, వైద్యవృత్తి ఇటువంటి ఉద్యోగాల్లో స్త్రీలు స్వేచ్ఛగా పాలుగొనాలి. వాటిలో వాళ్లు పురుషుని కెంత మాత్రమూ తీసిపోరు. ఏదై అరవై ఏళ్ళు నిండిన వృద్ధులు నవయౌవనలను పెళ్ళాడుతున్నప్పుడు, బాల వితంతువులు పునర్వివాహము చేసుకొన కూడదనడం

భారతదేశంలో అతి శ్రేష్ఠమైనది

జాబ్ కో ఫౌంటింక్
అతి చ వ క

చాలా క్రూరం. భర్త అంటే ఏమిటో తెలియని పరిస్థితిలో భర్తనుకోలుపోయిన బాలికలూ, ఏదోకొద్ది కాలం భర్తతో సంసారసుఖాన్ని అనుభవించి మాతృత్వమును వహించక ముందే విగత భర్తృకలూ అయిన స్త్రీలూ పునర్వివాహమునకర్హులు అనే చట్టం అమలు లోకివచ్చేటట్లుగా స్త్రీలు ప్రచండమయిన ప్రచారం చేయవలసింది. అందుకు మూలంగా ఆత్మహత్యలూ, మరణములూ నివారించబడతవి. అటువంటి స్త్రీలు ఆవిసీతికి ఒడిగట్టవలసిన అవసరం ఉండదు. క్రీడలయిందూ వ్యాయామ విషయములందూ స్త్రీలు ముందంజ వేయవలసినదే. వాటియందుకూడా ఆరితేరిన స్త్రీలు కొందరున్నాగు అని చెప్పటకు నేనెంతో సంతోషిస్తున్నా, ఇక వారసత్వపు విషయమున స్త్రీ పురుషుని

తో సరిసమానమయిన హక్కుని పొందవలసినదే. పురుషుని ఆధిక్యత ఏమి? స్త్రీలు ఘోషపాడరులతోటి, క్యూటెక్సులతోటి, లిప్స్టిక్కులతోటి తల వెలలతోటి ముండా జాకెట్లతోటి, జాకెట్టులతోటి, ఎత్తునుడమల జోళ్లతోటి, అనవసర సులోచనములతోటి శృప్తి పడక, అవే తమకు కావనినవి అనుకొనకుండా, తమ హక్కులకై తాము ధీరముగాపోరాడవలెను" ఇంకా ఏదో అనబోతున్నా, ఇంతలో నాతల కేదో తంగు మని తగిలింది. అంతటితో నాకు మెలుకవ వచ్చింది. లేచిచూడగా మంచం కోడుకి నా తల తగిలినట్లుగా తెలిసింది. బొబ్బ ఎత్తికూడా. తలకి దెబ్బతగిలిన చోటుని చేతితో రాస్తూ" ఇంతాచేసి ఇదంతా వట్టి కలా అనుకున్నా నేను.

శ్రీ ఆంధ్ర వాచస్పత్యము

(ద్వితీయ ముద్రణము) వెల రు. 30-0-0.

చందాదార్ల గడువులు:—(1) 31-10-45 మొదటి గడువుఫలితము (కాకినాడ ఆంధ్ర బ్యాంకిలో నిల్వ) చందాదార్ల వల్ల జమ రు. 355 లు. (2) 30-11-45 తేదీలోగా సొమ్ముతో దరఖాస్తు పంపినవారికి ఒక సెట్టు (4 సంపుటములు) రమారమి 3500 పుటలు రు. 16 లు; (3) 30-12-45 తేదీలోగా (డిటో) రు. 18 లు, (4) 31-1-46 తేదీలోగా (డిటో) రు. 20 లు; (5) 28-2-46 తేదీలోగా (డిటో) రు. 25 లు; (6) 1-1-46 మొదలు అచ్చు ముగియువరకు నెలకు 100 పుటలకు పోస్టేజీతో రు. 1-5-0 లు; (7) పై గడువులననుసరించి యేకగ్రీవముగ ఒకేసారి ముందుగా మిత్రులను ప్రోత్సహించి పదిసెట్లకు సొమ్ము పంపువారికి కొక సెట్టు వుచితము. (8) ముద్రణానంతరము రు. 30 లు; త్వరపడుడు. ఇట్లు,

ఆంధ్రవిద్యావాచస్పతి కొత్త శ్యామల కామశాస్త్రి,

కరప, కాకినాడ, తూ॥ గో॥ జిల్లా.